

Практичне заняття 4

ПЕРСОНАЛ ПІДПРИЄМСТВА

Мета заняття - визначення чисельності працівників підприємства за категоріями на початок, кінець періоду та середньооблікову.

Завдання

Задача 1

За квартал звітного року працівники підприємства відпрацювали 5 тис. люд.-днів (базовий варіант) або 40000 люд-год (базовий варіант). Цілодобові простої склали 30 люд.-днів, неявки на роботу - 150 люд.-днів, святкові і вихідні дні - 1650 люд.-днів (базовий варіант). Тривалість робочого дня у 70% працівників - 8 год., у решти - 7 год. У кварталі 91 календарний день, 20 вихідних і 2 святкових дня.

Визначити:

- середньосписочну та середньоявочну чисельність працівників;
- коефіцієнт використання середньосписочної чисельності працівників;
- коефіцієнт використання робочого дня;
- коефіцієнт використання робочого часу за квартал;
- коефіцієнт приведення явочної чисельності до облікової;
- коефіцієнт приведення облікової чисельності до явочної.

Порядок виконання

1. Середньосписочна (середньооблікова) чисельність працівників визначається як відношення суми списочної чисельності за всі дні звітного періоду (включаючи святкові й вихідні) до загальної кількості днів у звітному періоді.

2. Середньоявочна чисельність показує середнє за період число працівників, які з'явилися на роботу. Вона визначається як відношення відпрацьованих людино-днів до кількості робочих днів у звітному періоді.

3. Коефіцієнт використання середньосписочної чисельності працівників визначається як відношення середньоявочної до середньосписочної чисельності працівників.

4. Коефіцієнт використання робочого дня визначається як відношення кількості робочих днів до загальної кількості днів у звітному періоді.

5. Коефіцієнт використання робочого часу за квартал визначається як відношення фактичного відпрацьованого часу до базового часу роботи у звітному періоді.

6. Коефіцієнт приведення явочної чисельності до облікової визначається наступним чином:

$$K_{\text{яо}} = \frac{100}{100 - V_{\text{нр}}}, \quad (4.1)$$

де $V_{\text{нр}}$ - плановий відсоток невиходів робітників на роботу, %.

7. Коефіцієнт приведення облікової чисельності до явочної визначається за формулою

$$K_{\text{оя}} = \frac{100 - V_{\text{нр}}}{100}. \quad (4.2)$$

Задача 2

Вихідні дані для розрахунку кількості працівників та розробки планового балансу кваліфікованих працівників наведені у табл. 4.1 та табл.4.2.

Таблиця 4.1 - Вихідні дані для розрахунку кількості працівників

Показник	Значення	
	на початок періоду	на кінець періоду
1	2	3
1. Трудомісткість виконання робіт, год./ м ²	0,30	0,28
2. Виробнича програма, тис. м ² (базовий варіант)	150	185
3. Час на змінення залишку незавершеного виробництва, год.	100	100
4. Плановий відсоток виконання норм виробітку, %	105,0	106,0
5. Кількість днів невиходів на роботу, дн.	20	19
6. Втрати робочого часу через скорочення тривалості робочого дня, год.	0,7	0,6

7. Кількість дій щодо виконання організаційно-управлінських робіт (базовий варіант), од.:		
А	500	520
Б	290	320
В	150	200
8. Час, необхідний на виконання дій, год.:		
А	1,1	1,0
Б	0,5	0,6
В	3,0	2,8
9. Час, який виділяється на різні роботи не враховані в планових розрахунках, год.	200	200

Таблиця 4.2 - Вихідні дані для розробки планового балансу кваліфікованих працівників

Показник	Адміністративно-управлінській персонал	Виробничий персонал
1	2	3
Кількість працівників, звільнених з усіх причин, чол.	3	8
Кількість працівників, звільнених за власним бажанням, за порушення трудової дисципліни та інших причин пов'язаних з виробничою діяльністю, чол.	2	7

Визначити:

- чисельність працівників на початок і кінець звітної періоду;
- коефіцієнт плинності працівників, коефіцієнти обороту з вибуття та прийому працівників;
- додаткову потребу у працівниках.

Скласти плановий баланс кваліфікованих працівників.

Порядок виконання

1. Корисний (ефективний) фонд робочого часу одного працівника ($\text{ФРЧ}_{\text{еф}}$) і коефіцієнт перерахунку явочної кількості в спискову визначається із балансу робочого часу одного працівника (табл.4.3).

Таблиця 4.3 - Баланс робочого часу одного працівника

Показник балансу	Значення	
	на початок періоду (планове)	на кінець періоду (звітне)
1	2	3
1. Календарний фонд часу, днів		
2. Кількість вихідних і святкових днів		
3. Кількість календарних робочих днів		
4. Кількість днів невиходів на роботу		
5. Кількість фактичних робочих днів		
6. Втрати робочого часу, год.		
7. Середня тривалість робочого дня, год.		
8. Корисний фонд часу, год.		

2. Час, необхідний на виконання виробничої програми (T_n), розраховується за формулою

$$T_n = \sum_{i=1}^n \frac{Q_i \cdot t_i + T_{нпi}}{K_B}, \quad (4.1)$$

де n - кількість виробів у виробничій програмі, од.;

Q_i - обсяг виробництва, м²;

t_i - трудомісткість процесу виробництва виробів, год./ м²;

$T_{нпi}$ - час, необхідний для зміни величини незавершеного виробництва, год.;

K_B - коефіцієнт виконання норм часу.

3. Розрахункова чисельність виробничого персоналу (N_p) визначається за формулою

$$N_p = \frac{T_n}{\text{ФРЧ}_{\text{еф}}}, \quad (4.2)$$

4. Розрахунок чисельності адміністративно-управлінського персоналу ($N_{\text{упр}}$) здійснюється за формулою Розенкранца

$$N_{\text{упр}} = \frac{\sum_{i=1}^n m_i \cdot t_i}{\text{ФРЧ}} \cdot K_{\text{нрв}}, \quad (4.3)$$

де n - кількість видів організаційно-управлінських робіт, що визначають завантаження підрозділу або групи працівників, од.;

m_i - середня кількість певних дій (розрахунків, опрацювання замовлень, переговорів тощо) в рамках i -го виду робіт за встановлений проміжок часу (наприклад, за год.), од.;

t_i - час, необхідний для виконання однієї дії в рамках i -го виду організаційно-управлінських робіт, год.;

ФРЧ - робочий час одного працівника відповідно до трудової угоди (контракту) за відповідний, прийнятий в розрахунку, проміжок календарного часу, год.;

$K_{нрв}$ - коефіцієнт необхідного розподілу часу.

Коефіцієнт необхідного розподілу часу визначається за формулою

$$K_{нрв} = K_{др} \cdot K_{від} \cdot K_{п}, \quad (4.4)$$

де $K_{др}$ - коефіцієнт, що враховує витрати часу на додаткові роботи;

$K_{від}$ - коефіцієнт, що враховує витрати часу на відпочинок працівників;

$K_{п}$ - коефіцієнт перерахунку явочної кількості в спискову.

5. Коефіцієнт плинності працівників ($K_{пп}$) визначається за формулою

$$K_{пп} = \frac{ЧР_{зв}}{ЧР}, \quad (4.5)$$

де $ЧР_{зв}$ - чисельність працівників, звільнених за власним бажанням, за порушення трудової дисципліни та інших причин пов'язаних з виробничою діяльністю, чол.;

$ЧР$ - середньооблікова чисельність працівників, чол.

Коефіцієнт обороту з вибуття працівників ($K_{в}$):

$$K_{в} = \frac{ЧР_{зв\ заГ}}{ЧР}, \quad (4.6)$$

де $ЧР_{зв\ заГ}$ - чисельність звільнених працівників з усіх причин, чол.

Коефіцієнт обороту з прийому працівників ($K_{пр}$):

$$K_{пр} = \frac{ЧР_{пр}}{ЧР}, \quad (4.7)$$

